

327 323

K2

ROBERT GRIMM

ZIMMERWALD

OG

KIENTHAL

SOCIALDEMOKRATISK UNGDOMSFORBUNDS FORLAG
KØBENHAVN 1918

3. Oplag

Pris 35 Øre.

14032

/väliskaun
/Zimmerwald/Kienthal
/dan

ROBERT GRIMM

ZIMMERWALD

OG

KIENTHAL

TYÖVÄENLIKKEEN
KIRJASTO

3. OPLAG

932895

SOCIALDEMOKRATISK UNGDOMSFORBUNDS FORLAG

RØMERSGADE 22 — KØBENHAVN

Forord.

„Hvad er Zimmerwald?“ — Ingen er vel bedre i Stand til at besvare dette Spørgsmaal end Robert Grimm, den Mand, der har været den førende indenfor Zimmerwaldbevægelsen fra dens første Begyndelse.

Robert Grimm er Redaktør af det schweiziske Socialdemokratis Hovedorgan „Berner Tagwacht“ og Medlem af den schweiziske Rigsdag. I sit Blad har Grimm fra Krigens første Dage med al Kraft bekæmpet de imperialistiske Regeringers Politik. Det var Grimm, der for første Gang under Debatterne om, hvilken Magtgruppes Sejr, der var den mest ønskelige for Kulturen, hævdede, at den bedste Udgang paa Krigen vilde være, at ingen sejrede. En Opfattelse, der som bekendt senere har vundet overordentlig Tilslutning.

Paa Grund af den skarpe Kritik mod Krigspolitikken blev „Berner Tagwacht“ forbudt i Tyskland, — og naar der derfor senere har været rejst Beskyldninger mod Grimm for at være tysk Agent, har disse Beskyldningers Grundløshed været aldeles aabenbar.

Paa Zimmerwald-Konferencen i 1915 blev Grimm valgt til Sekretær i den Kommission, der nedsattes til at virke for Gennemførelsen af Konferencens Beslutninger. Ret naturligt har Grim da været den, der har været mest fremme i Striden indenfor Internationale. Og ret naturligt præger dette sidste det foreliggende Skrift, hvor han skarpt, men med megen Klarhed forfølger Zimmerwaldbevægelsens Sag.

For Arbejderklassen i alle Lande er det en Livssag at være klar over, om den Politik, der indledtes med Krigsbevillingerne August 1914, er den rigtige, er den, der formaaer at danne Grundlaget for Fremtidens Internationale. Kun fuldt Kendskab til begge Parters Opfattelse gør det imidlertid muligt at fælde en Dom.

Socialdemokratisk Ungdomsforbund i Danmark har derfor — om det end ikke Ord til andet deler Forfatterens Betragtninger — ment det rimeligt og retfærdigt gennem dette Skrift at give den danske Arbejderklasse Adgang til at gøre sig bekendt med Zimmerwaldbevægelsens Opfattelse.

Siden ovenstaaende Forord skreves til 1. og 2. Oplag, der udkom i 1917, er der afholdt en 3. Zimmerwaldkonference i Stockholm September s. A. Denne saavel som hele Zimmerwaldbevægelsens Virksomhed siden da turde det dog ligge udenfor nærværende Skrifts Opgave at skildre, hvorfor enhver Ændring eller Tilføjelse er unødvendig.

Dog bør det nævnes, at Zimmerwaldkommissionen (I. S. K.) nu har Sæde i Stockholm, og at Fru Angelica Balabanoff har afløst Robert Grimm som Sekretær, samt endelig at Zimmerwald nu endvidere er tiltraadt af Norges socialdemokratiske Parti ligesom de to nye danske Partidannelser har erklæret at stille sig paa Zimmerwalds Grund.

Internationales Sammenbrud.

Verdenskrigen har i Ordets dobbelte Forstand ramt Arbejderklassen i alle Lande.

I *Fredens Tid* krævede de besiddende Klasser ubarmhærtigt Lønslaveri af Arbejderne. Lang Arbejdstid, lave Lønninger, stigende Priser paa Livsfornødenhederne, Kriser og Arbejdsløshed, Sundhedens Undergravelse i kvalm Fabriksluft og fugtige Kælderboliger, Familielivets Opløsning gennem tiltagende Kvinde- og Børnearbejde — dette var Proletarernes Lod. Dog, saa grænseløs end Udbytningen var, saa glædesløs Tilværelsen, saa utaalelige og navnløse Ofrene paa Arbejdets Slagmark, saa blev dog én Ting tilbage til Lønslaverne: Livet.

I *Krigens Tid* fordrede Kapitalisterne mere. Nu var det selve Livet, de krævede. Brødre, Kammerater — hed det nu — op til Forsvar for Nationens højeste og ædleste Goder, frem for Folkenes Velfærd og Frihed. I lange, endeløse Rækker førtes den kraftigste og mest blomstrende Del af Befolkningen til Slagtebænken. Med samme Selvfølgelighed, hvormed Udbytterne forhen krævede den modstandsløse Underkastelse under Kapitalismens Vilkaar, forlangte nu de samme Udbyttere, at Arbejderne villigt, uden Kny og uden Tøven, skulde ofre alt, endogsaa Livet, i de herskende Klassers Interesse. Og det skete. I Hundredtusindtal er Proletarerne blevne paa Valpladsen, og deres Lig raadner i den bloddrukne Jord, under Grus og Ruiner. Og i Baggrunden staar den utallige Hær af Krøblinger og Saarede, staar Millioner af Enker og Faderløse og deler med den tilbageblevne Befolkning de usigelige materielle, fysiske og aandelige Lidelser, som skabes af den moderne Mordbrand, det eksempelløse Slagteri, som man kalder Verdenskrigen, Fædrelandets Forsvar.

Denne Skæbne overgik alle Dele af Befolkningen, naaede endog op til Krigsinteressenterne selv. Alle fik mærke den frygtelige Svøbe, Ofrenes ubeskrivelige Byrde, Dyrtiden og Værneløsheden. Og dog, den organiserede og bevidste Arbejderklasse rantes endnu haardere. Dens stolteste Haab, dens hedeste Længsel, dens Beskyttelse mod al Livets Nød og mod

Krigens Farer ramlede i August 1914 sammen som et Kort-hus. Internationale laa paa Krigens første Dag sønderslaaet i Tusinde Stumper. Det eneste Bolværk, der syntes at være Verdens Redning for Krigens Forbrydelser, styrtede sammen som en faldefærdig Bygning. Internationale viste sig for svag til at kunne modstaa Stormen.

Dette Faktum er en Ulykke af navnløs Storhed, men Ulykken havde ikke behovet at være en Vanære. Man kan som den svagere Part ligge under for den stærkere. Man kan være tvungen til at vige for Modstanderens Magt og underkaste sig Nederlaget som en uafvendelig Skæbne. Vanære bliver et Nederlag først, naar man sagtmødt kaster Vaabnene fra sig uden engang at gøre et Forsøg paa at værges sig, naar man overgiver Fanen uden at forsvare den, naar man med flyvende Faner gaar over i Fjendens Lejr i den Hensigt dermed at redde sit eget Skind.

Dette var Tilfældet ved Internationales Sammenbrud. Det var ikke blot, at man laa under for den stærkeres Vold. Det var den frivillige, æreløse Kapitulation overfor Modstanderne, Masseflugten fra egen Lejr, Prisgivelsen af alt det, som man hidtil ansaa for Arbejderbevægelsens Grundvold og Forudsætningen for dens Fremgang.

Hvilken Betydning fik da denne frivillige Selvopgivelse? Internationales Sammenbrud betød ikke blot, at de hidtidige internationale proletariske Forbindelser sønderledes. Internationales Katastrofe betød Fødslen af en national Solidaritet mellem Arbejderklassen og dens Udsugere. Samtidig med Brydningen af den internationale Solidaritet fulgte Oprettelsen af Borgfreden. Dette betød praktisk taget, at Arbejderne ikke blot afstod fra Kampen mod Krigen, men at de tværtimod understøttede og fremmede den. Modstandsløst lod de sig drive med i Chauvinismens og Nationalhadets smudsige Floder, ja de lod det ikke blot passivt ske, men de svømmede selv bevidst med. Understøttelsen af Krigspolitikken proklameredes som en proletarisk Nødvendighed, og Begrebet Landsforræder, over hvilket man tidligere havde udtalt mangan bidende Satire, opfattedes nu af Arbejderne i samme Betydning som de herskende Klasser forlængst havde givet det.

Kunde man end i Begyndelsen af Krigen tro, at denne pludselige Vending blot var Følgen af den for Øjeblikket opstaaede Forvirring, saa viste det sig snart, at det var anderledes. Lidt efter lidt dannedes en ny Ideologi: *Socialpatriotismens Ideologi*, som udvikledes videre og tilsidst udmundede i Læren om Klasseinteressernes Harmoni. Alt, hvad der var af revolutionær Virkelighed eller blot revolutionært Skin i den proletariske Be-

vægelse, borttoges. Strejkerne afbrødes, Klassekampen ophørte, i Stedet for de hidtil opstillede Fordringer prædikede man nu Forsagelse endog til Hunger — alt for ikke at forstyrre Krigens blodige Leg og for at kunne holde ud.

Fra Opgivelse af Kampen mod Krig til *Opgivelse af Klassekampen!* Opgivelse af Klassekampen er imidlertid Opgivelse af *Socialismen*. Man opgav det hele. I denne Situation gaves ingen Halvhed. Med al Kraft fornægtede man alt det, som hidtil havde udgjort Proletariatets aandelige Livsindhold, alle Forhaabninger, al Tro paa Fremtiden. Og hvor der overhovedet var Tale om Fremtiden, da var det blot i den Mening, at den kun kunde blive lykkelig i Nationens Skød, d. v. s. hvile paa Arbejdernes nationale Solidaritet med deres Klassefjender og ikke paa Proletariatets internationale Solidaritet.

Saaledes var Katastrofen af 4. August 1914 mere end blot Internationales Sammenbrud, mere end blot et tilfældigt Ophør af dets Funktioner. Det var Socialismens Sammenbrud i Ordets egentlige Mening og derved en Tildragelse af meget større Rækkevidde end man oprindelig kunde antage.

Det er ikke her Stedet til at gaa udførligt ind paa Aarsagen til denne Katastrofe. Dens Rødder ligger i en falsk Bedømmelse af Tidsperioden. Den almindelige socialistiske Indsigt havde ikke holdt Skridt med Tildragelsernes egen Udvikling. De Regler, som opridsedes for Proletariatets Forhold til Krig, var baseret paa en i det forgangne liggende historisk Situation, som ikke vender tilbage i nogen følgende Periode. Dette gælder i Særdeleshed Opfattelsen af det saakaldte Fædrelandsforsvars Væsen, hvilket man i Imperialismens Tidsalder havde givet samme Stiling som paa den Tid, da Nationen opstod i Form af den moderne borgerlige Stat. Men dette var blot den ene Side af den historisk urigtige Erkendelse. Den anden Side var den mere og mere overhaandtagende Opportunisme, som stadig bredte sig og fordunklede Proletariatets revolutionære Opgaver, indtil disse gennem Socialpatriotismen definitivt opgaves. Saaledes betyder Katastrofen Afslutningen af en hel Udviklingsperiode, og først gennem en saadan Vurdering faar den sit rigtige Præg.

Spredte Forsøg paa Genrejsning.

Det har ikke manglet paa Forsøg paa igen at sammenknytte de Baand, der saa brat sønderreves i Internationale. Og jo mere Kendskabet til Sammenbrudets virkelige Aarsager savnedes, jo oftere foretoges saadanne Forsøg. Man troede, at det var tilstrækkeligt at erindre de socialistiske Partier, der

nu pludselig var slaet ind paa Nationalismens og Chauvismens uheldbringende Krogveje, om deres tidligere Beslutninger og deres socialistiske Pligter, for i Løbet af kort Tid at genoprette den internationale Samvirken og i Fællesskab optage Kampen for Krigens snarlige Afslutning.

At denne Mening fortrinsvis var tilstede hos de socialistiske Partier i de *neutrale* Lande er forstaaeligt. Her var man afskaaret fra Forbindelser. Censuren i de krigsførende Lande forhindrede sandfærdige Skildringer af de faktiske Forhold og Stemninger, og Sagnene om, at Generalstabene førte Redaktørernes Penne i Arbejderpressen, vandt mange Steder Tiltro. Kun faa saa Kendsgerningerne, saadan som de virkelig var. Ubekendt med den virkelige indre Situation, Personerne og Partierne og den Svingning, som havde fundet Sted siden 4. August, gik næsten alle socialistiske Partier i de neutrale Lande ud fra den Opfattelse, at det nu var deres Pligt at udføre de Funktioner, som hidtil var udøvet af Internationales Organ.

Paa denne Maade kom det til en lang Række af Forsøg, Overvejelser og Konferencer, der alle havde samme Formaal.

I Slutningen af September 1914 fandt i *Lugano* en italiensk-schweizisk Konference Sted. I en kort Resolution fastsloges Krigens Oprindelse og imperialistiske Karakter, og overfor den Befrielses-Legende, som da blomstrede i al sin Jomfruelighed, men siden er sunken ned til laveste Kurs, betonedes, at det aldrig kunde være Arbejderklassens Opgave i Fællesskab med sine Undertrykkere at befri fremmede Folk ved Hjælp af Krig. Den schweiziske Patiledelse fik til Opgave snarest at foretage indledende Skridt for at genoprette de internationale Forbindelser under Paaberaabelse af de internationale Kongresbeslutninger.

Kort derefter foretog Hollænderen *Troelstra* en Rejse i de krigsførende Lande for gennem personlige Sammenkomster at virke for de internationale Forbindelsers Genoptagelse. Hans Bestræbelser førte til det internationale socialistiske Bureaus Flytning fra Brüssel til Haag, uden at det dog alligevel hidindtil er kommet til et virksomt Samarbejde mellem Partierne mod Krig.

Medens *Troelstra* endnu rejste omkring i Europa, kom der fra amerikanske Socialister en Inbydelse til en international Kongres, som skulde finde Sted i *Washington*. Planen strandede; Kongressen kunde ikke afholdes. Nu traadte de *skandinaviske Partier* frem paa Skuepladsen. Ved en Konference af Neutrale troede de sig i Stand til atter at bringe Internationale paa Benene. Det hjalp ikke. Ikke en Gang alle Par-

tierne i de neutrale Lande var repræsenterede, og man naaede ikke længere end til en vag Resolution, der veg tilbage for at nævne Tingen ved det rette Navn. Paa samme Maade gik det med de gentagne Forsøg paa at faa samlet *det internationale socialistiske Bureau* til et Møde. Denne Institution fordømtes til en Skintilværelse og blev hovedsagelig kun et Gidsel i Ententesocialisternes Hænder.

Trøstesløsheden viste sig i klart Lys, da — kort efter Skandinavernes Københavnskonference — Ententesocialisternes *Separatkonference i London* og de tyske og østrigske Socialisters Konference i *Wien* fandt Sted. Det var den formelle Bekræftelse paa den skete Splittelse; de to — i Tilslutning til de hverandre bekæmpende imperialistiske Magtforbund — skilte Hovedgrupper indenfor Internationale stod nu ogsaa organisatorisk mod hverandre i to Grupper. Trods dette forsøgte det socialdemokratiske Parti i Schweiz endnu en Gang at tage Initiativet. Det sammenkaldte i Slutningen af Mai 1915 Partierne i de neutrale Lande til en Konference i *Zürich*. Initiativet blev resultatløst: enten kom der Afbud eller overhovedet slet intet Svar.

Lige saa ubegribelig som Frugtesløsheden af alle disse velmente Bestræbelser maaske den Gang kunde synes, lige saa tydelig ligger nu Aarsagerne til deres Vanskæbne for Dagen. En fælles Aktion under Krigen er umulig fra Arbejderklassens Side, saa længe de socialistiske Partier, de enkelte Dele af Internationale, billiger deres Regeringers Krigspolitik, eller saalænge Regeringerne ikke selv ønsker en saadan Aktion. Krigen sætter alle Modsætninger paa Spidsen, udvikler dem til deres yderste med tvingende Krav paa Logik hos alle, som erkender Krigen og frivillig medvirker i den. Nu viste det sig for første Gang i klar og skarp Belysning, at *Nationalisme og Internationalisme ikke betinger hverandre, men tværtimod udelukker hverandre.*

Men endnu mere. Krigens Praksis beviste ogsaa Uholdbarheden af et Grundprincip i det andet Internationale. Ganske vist havde man forkyndt paa de internationale Kongresser i Stuttgart, København og Basel, at det var Arbejderklassens Opgave i ethvert Land med alle Midler at modvirke et Krigsudbrud, og skulde Krigen alligevel bryde ud, saa var det det internationale Proletariats Pligt energisk at udnytte den ved Krigen opstaaede politiske og økonomiske Krise til Fremskynnelsen af det kapitalistiske Herredømmes Fald. Men samtidig med denne Forpligtelse stod den ubetingede Pligt til at forsvare Fædrelandet i Tilfælde af ydre Angreb. Denne Pligt opfattedes af de fleste Partier indenfor Internationale som

tierne i de neutrale Lande var repræsenterede, og man naaede ikke længere end til en vag Resolution, der veg tilbage for at nævne Tingen ved det rette Navn. Paa samme Maade gik det med de gentagne Forsøg paa at faa samlet *det internationale socialistiske Bureau* til et Møde. Denne Institution fordømtes til en Skintilværelse og blev hovedsagelig kun et Gidsel i Ententesocialisternes Hænder.

Trøstesløsheden viste sig i klart Lys, da — kort efter Skandinavernes Københavnskonference — Ententesocialisternes *Separatkonference i London* og de tyske og østrigske Socialisters Konference i *Wien* fandt Sted. Det var den formelle Bekræftelse paa den skete Splittelse; de to — i Tilslutning til de hverandre bekæmpende imperialistiske Magtforbund — skilte Hovedgrupper indenfor Internationale stod nu ogsaa organisatorisk mod hverandre i to Grupper. Trods dette forsøgte det socialdemokratiske Parti i Schweiz endnu en Gang at tage Initiativet. Det sammenkaldte i Slutningen af Mai 1915 Partierne i de neutrale Lande til en Konference i *Zürich*. Initiativet blev resultatløst: enten kom der Afbud eller overhovedet slet intet Svar.

Lige saa ubegribelig som Frugtesløsheden af alle disse velmente Bestræbelser maaske den Gang kunde synes, lige saa tydelig ligger nu Aarsagerne til deres Vanskæbne for Dagen. En fælles Aktion under Krigen er umulig fra Arbejderklassens Side, saa længe de socialistiske Partier, de enkelte Dele af Internationale, billiger deres Regeringers Krigspolitik, eller saalænge Regeringerne ikke selv ønsker en saadan Aktion. Krigen sætter alle Modsætninger paa Spidsen, udvikler dem til deres yderste med tvingende Krav paa Logik hos alle, som erkender Krigen og frivillig medvirker i den. Nu viste det sig for første Gang i klar og skarp Belysning, at *Nationalisme* og *Internationalisme* ikke betinger hverandre, men tværtimod udelukker hverandre.

Men endnu mere. Krigens Praksis beviste ogsaa Uholdbarheden af et Grundprincip i det andet Internationale. Ganske vist havde man forkyndt paa de internationale Kongresser i Stuttgart, København og Basel, at det var Arbejderklassens Opgave i ethvert Land med alle Midler at modvirke et Krigsudbrud, og skulde Krigen alligevel bryde ud, saa var det det internationale Proletariats Pligt energisk at udnytte den ved Krigen opstaaede politiske og økonomiske Krise til Fremskynnelsen af det kapitalistiske Herredømmes Fald. Men samtidig med denne Forpligtelse stod den ubetingede Pligt til at forsvare Fædrelandet i Tilfælde af ydre Angreb. Denne Pligt opfattedes af de fleste Partier indenfor Internationale som

noget selvfølgelig. Jaurès i det franske Deputeretkammer og Bebel i den tyske Rigsdag forkyndte, at Socialisterne ikke i Farens Stund vilde lade Fædrelandet i Stikken, og Forsikringen gik endda saa vidt, at man stillede i Udsigt, at ikke blot Nationens Blomst, men ogsaa de noget ældre Herrer Socialister i et saadant Tilfælde skulde tage Geværet paa Nakken og marchere ud.

Den 4. August erklæredes i alle Stater, at Fædrelandet var i Fare. Dette var, overfladisk set, heller ikke nogen Usandhed. Staternes Hære stod mod hverandre, parate til at bryde ind i Naboens Land. Og nu begyndte en ædel Kappelstrid. Da Grænserne truedes, da det saakaldte Fædreland var i Fare, troede de socialistiske Partier at burde overgaa Borgerklassen i Patriotisme. Det lød som en længe ønsket Undskyldning for de tidligere Angreb paa de herskende Klasser, naar man nu læste de fædrelandssindede Opraab og Avisartikler i Arbejderpressen i de krigsførende Lande. Naturligvis var ingen Angribere. I hvert Land gjaldt det udelukkende det hellige Forsvar, og man vilde blot benytte Tilfældet til at slaa saa mange som muligt ihjæl for at beskytte sig mod fremtidige Angreb. Saaledes proklamerede Socialister fra Parlamenternes Talerstole Fædrelandsforsvarets Pligt. Nødvendigheden af at sikre Grænserne og Statens frie Udvikling, den hellige Krig for „Rettens“ Grundprinciper. Fra hvilken Side disse Fraser formuleredes mest troværdigt og elegant faar her staa hen, i sin Kærne var de alle en aaben aaben eller skjult Opgivelse af den internationale Solidaritet.

Og denne med Pligten til at forsvare Fædrelandet motiverede Opgivelse maatte paa et vist Tidspunkt føre til et bevidst eller ubevidst Hykleri. Bevidst naar man aflagde en Læbernes Bekendelse for den internationale Socialisme, men i samme Aandedræt manede Arbejderne til at opfylde deres Pligt som Soldater og opfordrede de hjemmenværende til de utroligste Indskrænkninger i deres Forbrug; ubevidst, naar nogle Maaneder efter Krigens Begyndelse den ene Side pludselig forkyndte sin Fredsvilje og sine Ønsker om at faa et internationalt Opgør og de internationale Forbindelsers Genoptagelse og derved fik Rollen som Anklager, fordi den anden ikke vilde vide af nogen Samvirken.

Det første Eksempel paa og samtidig en Strejfbelysning af Katastrofens store Omfang frembød det tyske Socialdemokrati. Den 4. August 1914 erklærede det højtideligt, at det ikke efterstræbte andet end Landegrænsernes Sikring, og at Kri-gen kun skulde understøttes, til dette Maal var opnaaet.

Det lykkedes den tyske Hærledelse i Hovedsagen at føre

Krigen udenfor Landet. Belgien besattes, efter at man mod dette Land havde begaaet det skammeligste Neutralitetsbrud, og de tyske Hære brød ind i Nordfrankrig. Mod Øst trængte man stadig længere ind i Rusland, saa de tyske Flertalssocialister maatte vel en Dag blive nødt til at erklære, at nu var Sikringsmaalet naaet.

Scheidemännerne*) blev nu pludselig atter internationale. De udsendte Agenter, bearbejdede Partierne i de neutrale Lande og erklærede, at de naarsomhelst var parate til at genoptage de internationale Forbindelser til Fremme af en snarlig Fred. Men den udstrakte Haand kunde være visnet, før den blev modtaget. Ententesocialisterne viste den haanligt tilbage. Og fra deres Synspunkt med Rette. De stod jo principielt paa samme Grund som de tyske Flertalssocialister. Ligesom disse forsvarede de ogsaa deres Fædreland. Ligesom Scheidemann saaledes fordrede ogsaa Renaudel intet andet end Grænsernes Betyggelse og Rettens Genoprettelse. Forskellen var blot den: at medens Tysklands Grænser i Følge den militære Stilling syntes Scheidemann betryggede, saa var Frankrigs Grænser det af samme Grund ikke for Renaudel. De vilde heller ikke have været det, selv om det var lykkedes Franskændene at drive Tyskerne tilbage til de tidligere Statsgrænser, thi i saa Fald vilde man være kommet tilbage til Forholdene før August 1914, som den Gang betragtedes som utilfredsstillende for Landegrænsernes Betyggelse, og som havde udgjort Motiveringen og Retfærdiggørelsen for Krigen. Men havde Krigslykken hjulpet Franskændene i Stedet, da havde for Tyskerne Grænsernes Sikring ikke været opnaaet, og da vilde den af Franskændene eventuelt udstrakte Haand paa samme Maade være blevet tilbagevist.

Saa længe Proletariatet gjorde sin Fredsindsats afhængig af den militære Situation og Generalstabens Strategi i Stedet for at erkende sin socialistiske Opfattelse og Pligt som Rette-snor for sin Handlemaade, saa længe maatte Internationales Genrejsning strande. Her hjalp ingen Veraab og ingen velmente Raad. Her gjaldt det at vælge. *Enten* Erkendelsen af Pligten til Fædrelandsforsvar og saa gaa denne Vej indtil den bitre Ende, intil alle Forhaabningers Ruin, *eller* Nægtelsen og en fælles samtidig Aktion mod Krigen, hvilken i Følge sin Natur samtidigt maatte udmunde i en Kamp for Socialismen.

En vaagnende Opposition.

Saa svag denne Erkendelse ved Krigens Begyndelse end

*) Benævnelse paa den Del af det tyske Socialdemokrati, der er Tilhængere af Scheidemann, det tyske Højresocialdemokratis Leder.

var, saa voksede den dog, langsommere eller hurtigere, i de forskellige Lande.

Partifæller, der ved Krigens overraskende Udbrud var kastet til Jorden, rejste sig og samlede smaa Grupper af Medkæmpere omkring sig.

Men nu fremtraadte der hurtig en Vanskelighed, som yderligere besværliggjorde Kampen.

Kampen mod Regeringen i et af de krigsførende Lande kunde tjene som Støtte for de imperialistiske Regeringer i den modsatte Lejr. Svækkelse af den militære Kraft i eget Land betød Styrkelsen af den militære Kraft i Modstandernes. Hver Anklage mod egen Regering kunde i Fjendens Land opfattes og udnyttes til Retfærdiggørelse af dettes Krigspolitik.

Oppositionen i eget Land kunde endvidere tages til Indtægt for Retfærdiggørelsen af Socialpatriotismen i Modstanderens Land.

Og saaledes skete det.

Hver Handling fra de tyske Mindretalssocialisters Side anvendtes af Ententens Flertalssocialister som Bevis for deres egne Standpunkters Rigtighed og benyttedes mod den socialistiske Opposition i Ententelandene.

I Tyskland skete det samme med det franske socialistiske Mindretals Holdning.

Frankrigs Socialpatrioter tiljubede glædesdrukne en Lieb-knecht, medens de helst saa en fransk Lieb-knecht hængt i den første den bedste Lygtepæl.

Og medens de tyske Socialpatrioter glædestraalende priste en Brizon, førte de samtidig den allerskarpeste Kamp mod de Brizon'er, som var virksomme i Tysland og som der rev Masken fra Flertalssocialisternes Ansigter.

Saaledes blev Oppositionens Kamp umaadelig besværliggjort ved hvert Skridt, den tog; og saa nødvendig den end var, løb de den Fare at skade deres egen Sag, — en Situation, der kunde drive mange til Fortvivlelse.

Men lidt efter lidt trængte Kampviljen igennem.

De smaa Grupper, af hvilke Socialpatrioterne i Begyndelsen haanlo, voksede sig større og større.

Og nu kom Øjeblikket, hvor det syntes formaalstjenligt internationalt at forbinde de socialistiske Oppositioner paa Grundlag af de fælles Anskuelser og Grundsætninger og under Hensyntagen til de Aarsager, der hidtil havde faaet lignende Forsøg til at strande.

Herfor var to Forudsætninger nødvendige: Den Overbevisning, at de stærkeste Kræfter i en international Aktion bundede i en levende Virksomhed af Socialister i alle Lande og ingenlunde kan skabes ved en international Konference, samt

at et Samarbejde mellem disse Kræfter kun er muligt, naar visse bærende Principer for Kampen imod Krigen almindelig anerkendes af Oppositionen i de forskellige Lande.

Dette fælles Grundlag gjaldt det at finde.

Saa lidet og ubetydeligt det i Dag — i Betragtning af de store historiske Opgaver, Proletariatet er stillet overfor — end kan synes at være, hvad Zimmerwaldkonferencen senere formulerede i sit Manifest, saa behøvedes der dog maanedlange Underhandlinger og Raadslagninger med Partifæller i de forskellige Lande for at fremskaffe en fælles Basis, der sikrede saavel Deltagelse i Konferencen som Muligheden af en varig Enighed om Kampens Retningslinier.

Ved en Sammenkomst den 11. Juli 1915 i Bern mellem nogle internationalt tænkende Partifæller blev man til en Begyndelse enige om Formaalet for en international Conference.

Man skulde ikke tilstræbe Dannelsen af et nyt „Internationale“, men derimod *Gennemførelsen af en international Fredsaktion*. Men da en af Arbejderklassen selvstændig ført Fredsaktion kun er mulig, hvis Understøttelsen af Regeringernes Krigspolitik samtidig opgives, saa besluttede man fra Begyndelsen af at indskrænke Indbydelserne til de Partier og Grupper, som var villige til at bryde den hidtidige Borgfredspolitik og optage Klassekampen paany og saa iøvrigt se bort fra de principielle Forskelle i den almindelige socialistiske Opfattelse.

Man opstillede altsaa i første Række Nødvendigheden af umiddelbar Kamp, og dette forklarer Tilstedeværelsen af de forskellige Retninger, som fylkede sig om Zimmerwalds Fane.

Karl Liebknecht har senere, under den Forræderiproces, som de tyske Imperialister rejste mod ham paa Grund af hans modige Strid for Socialismens og det internationale Proletariatets Sag, klart og skarpt og skønt formuleret Forudsætningerne for den internationale Fredskamp.

Jeg citerer saa meget hellere disse Steder, som de er bedst egnede til at karakterisere det elendige Hykleri og den Forvanskning af hans Opfattelse, som Socialpatrioterne i Frankrig og andre Steder gør sig skyldige i, naar de paaberaaber sig ham.

Den store Kæmper, hvis Navn for alle Tider er indskrevet i Menneskehedens Historie, sagde bl. a.:

„Den nuværende Krig er ikke en Krig til Forsvar for den nationale Uafhængighed og føres ikke heller til Befrielse af undertrykte Folk eller for Massernes Velfærd.

For Proletariatet betyder den blot den højeste Koncentration og Stigning af politisk Undertrykkelse, af økonomisk Udbytning og af den militære Nedslagtning af Arbejderklassens Liv til kapitalistisk og monarkistisk Fordel.

Herpaa gives der kun eet Svar fra Arbejderklassen i alle Lande: Skarpeste Kamp, international Klassekamp mod de kapitalistiske Regeringer og de herskende Klasser i *alle* Lande for Afskaffelse af enhver Undertrykkelse, af enhver Udbytning, for Krigens Afslutning gennem en Fred i socialistisk Aand.

I denne Klassekamp ligger for de Socialister, hvis Fædreland er „Internationale“, alt det indesluttet, som en Socialist har Pligt til at forsvare.

Den Politik, jeg repræsenterer, er i sine yderste Konsekvenser *international*. Den paalægger Socialisterne i de øvrige krigsførende Lande den *samme Pligt* til at gaa imod deres Regeringer og de herskende Klasser, som jeg og andre har gjort i Tyskland. Den *virker internationalt*, idet den gennem gensidig Paavirkning fra Land til Land fremmer den *internationale Klassekamp*.

Den internationale Socialist kæmper i det internationale Proletariats Navn mod den internationale Kapitalisme. Han bekæmper den, hvor han kan finde den og virksomst kan ramme den, og det er: *i hans eget Land*.

I sit eget Land bekæmper han i det internationale Proletariats Navn egen Regering og egne herskende Klasser som Repræsentanter for den internationale Kapitalisme.

Vilde de tyske Socialister f. Eks. bekæmpe den engelske Regering og de engelske Socialister den tyske Regering, da var det hele en Farce eller noget endnu værre.

Den, som ikke angriber Fjenden, Imperialismen, hos de Repræsentanter, han staar Ansigt til Ansigt med, men derimod angriber Repræsentanter, som befinder sig langt borte fra ham, og det tilmed under Godkendelse og Støtte af egen Regering (d. v. s. de Repræsentanter for Imperialismen, som han er i umiddelbar Berøring med) — *han er ikke Socialist*, men en ynkelig Lakaj for de herskende Klasser.

En saadan Politik er Krigsophidselse, den er ikke Klassekamp, men Klassekampens Modsætning.“

Saavidt Liebknecht. Hvad han her et halvt Aar efter den første Zimmerwaldkonference udtalte til sine borgerlige Dommere, var holdt i den Aand, der var det eneste mulige Grundlag for en international Forstaaelse mellem Proletariatet.

Ved gensidig Vekselvirkning fra Land til Land at fremme den internationale Klassekamp mod Krigen — det var Maalet for Initiativtagerne til Zimmerwaldkonferencen, det var Udgangspunktet for alle deres Anstrengelser, og disse Anstrengelser førte dog, trods utallige Hindringer dertil, at det endnu under selve Krigen lykkedes at sende det første Kampsignal ud i Verden.

Zimmerwald.

Det laa i Sagens Natur, at en saadan Konference fra første Færd maatte indskrænke sig til at omfatte et ringe Antal Deltagere og paa ingen Maade kunde sidestilles med de tidligere, mange Gange næsten paradeagtige Kongresser. Pasvanskeligheder hindrede mange officielle Deltagere i at rejse, og mange Steder kunde Valget af Repræsentanter fra Organisationers Side ikke foregaa som under normale Forhold. Saaledes spillede en Række Tilfældigheder ind ved Kongressens Sammensætning, hvilke senere udnyttedes af Kongressens Modstandere, uden dog i Længden at kunne skade selve Sagen. Det lykkedes at samle Repræsentanter fra de socialdemokratiske Partier i Italien, Rusland, Polen, Rumænien, Bulgarien samt fra Ungdomsforbundene i Sverrig og Norge. Fra Tyskland, Frankrig og Holland havde enkelte oppositionelle Grupper sendt Repræsentanter. De officielle Repræsentanter for Englands uafhængige Arbejderparti lod meddele Konferencen, at de Delegerede ikke kunde faa Pas, og fra Schweiz var Repræsentationen personlig, da Partiet havde stillet Deltagelsen i Konferencen frit for enhver Partifælle.

Konferencen fandt Sted i den af herlige, stejle, græsklædte Bjærghøjder omgivne idyllisk beliggende lille By *Zimmerwald*, omtrent to Timers Gang fra Bern. Efter en almindelig Orientering over Arbejderbevægelsens Stilling i de forskellige Lande samt Konstateringen af, at alle hidtil gjorde Forsøg paa at føre de socialistiske Partier nærmere til hinanden var strandet, og af, at naar Socialdemokratiet i ét Land midt under Krigen vægrede sig ved at søge en international Forstaaelse, da maatte dette tjene som et letkøbt Argument for Hold-ud-Politikken i det andet Land, — gik Konferencen over til at behandle sit Hovedspørgsmaal: *Proletariatets Fredsaktion*. Her forelaa en fælles *Erklæring fra den tyske og den franske Delegation*, hvis Betydning fremtræder overordentlig klart, naar Hensyn tages til, at de officielle socialistiske Partier i Tyskland og Frankrig endnu i Dag paa Grund af Modsætninger i Regerings- og Krigspolitik staar adskilte.

Erklæringen belyser den imperialistiske Krigs Væsen og Maal, den vender sig mod de annekcionistaiske Bestræbelser, fordømmer Krænkelsen af Belgiens Neutralitet og slutter med en flammende Appel mod Borgfreden og for Klassekampen.

Denne Erklæring jævnedes Vejen for videre Forhandlinger, under hvis Forløb to forskellige Hovedstrømninger gjorde sig gældende. En Del af de Delegerede hævdede den Opfattelse, at et Fredsopraab til det internationale Proletariat næppe vilde

vinde nogen Tilslutning, dersom det ikke grundedes paa et principielt Standpunkt til Verdenskrigen og Internationales Sammenbrud. Klarhed over Forudsætningerne for Fredskampen var den første Betingelse, Øjeblikkets Bud. Denne Kamp maatte i Indhold som i Midler være revolutionær og ikke blot indskrænke sig til Opnaaelse af Freden. Den socialistiske Fredsaktion maatte blive en Kamp om Socialismen, en revolutionær Kamp mod Kapitalismen.

Imod denne Opfattelse fremholdtes fra den anden Side, at en principiel Redegørelse, som man her ønskede, gik udenfor Konferencens Formaal og under Hensyn til forhaanden-værende Modsætninger vilde gøre Konferencens Arbejde problematisk. Man maatte end ikke faa Skin af at ville fremkalde en Splittelse af Partierne indenfor Internationale. Konferencen maatte ikke heller blive et Redskab for den ene eller den anden Retning, men skulde samle alle Kræfter, som var villige til paa den socialistiske Verdensopfattelses Grund at kæmpe mod Borgfreden, mod Hold-ud-Politiken, mod Krigen uden at tage Hensyn til den militære Situation. Nødvendigt var først og fremmest et *almindeligt Kampsignal*, der sagde, som det var og manede Arbejderklassen til beslutsom Handling.

I denne Aand besluttedes det at udsende et Manifest, som i sin endelige Formulering vedtoges enstemmigt. Aldrig vil Deltagerne i Zimmerwald glemme det Øjeblik, da efter haardnakkede, skarpe og delvis ophidsede Meningsstridigheder Afstemningen skete. Ikke fordi man indbildte sig, at man ved Udsendelsen af et Opraab havde udført en historisk Handling, men vel fordi for første Gang siden Krigsudbrudet Proletariatets faste fælles Vilje til at føre den internationale Klassekamp videre kom til Udtryk, vel fordi man haabede, at nu, midt i den dybeste mørke Nat, var der givet et Signal, som vilde blive forstaaet af den klassebevidste Del af Arbejderklassen.

Manifestet skildrer i korte Træk hver Ødelæggelse, Krigen har medført, fremstiller Imperialismen som dens dybeste Aarsag, karakteriserer Løgnen om det saakaldte Fædrelandsforvar, der i Virkeligheden ødelægger sit eget Folks Frihed og de andre Nationers Uafhængighed, og fastslaar de herskende Klassers Ansvar for dette barbariske Myrderi og dets Følger. Derpaa vender Opraabet sig til Arbejderne. Det viser, hvad Krigen har gjort ved Arbejderklassen og dens Organisationer, hvorledes de socialpatriotiske Repræsentanter for Proletariatet har skadet dettes Interesser, naar de opfordrede til at indstille Klassekampen, bevilgede Krigskreditten og udleverede socialistiske Ministre som Gidsler for Borgfredens Opretholdelse.

Nu gjaldt det ufortøvet at begynde Kampen med beslutsom Kraft og vende tilbage til Selvbesindelse.

„Denne Kamp er Kampen for *Friheden*, for *Folkets Broderskab*, for *Socialismen*. Det gælder om at optage denne Kamp for *Freden*, for *en Fred uden Annektioner og Krigsskadeserstatning*. Men en saadan Fred er kun mulig under Fordømmelse af enhver Tanke paa Krænkelse af Folkenes Ret og Frihed. Hverken Besættelse af hele Lande eller Landsdele maa føre til disses voldelige Indlemmelse. *Ingen Annektion*, hverken aabenlys eller maskeret, *ej heller nogen med Vold udført økonomisk Indlemmelse*, som blot skulde gøres endnu utaaleligere gennem politisk Retsberøvelse. *Folkenes Selvbestemmelsesret maa være en urokkelig Grundsætning for de nationale Forholds Ordning.*“

I dette Manifest fra Konferencen den 5.—8. September 1915 lagdes Grundvolden for den Bevægelse, der i Dag i de fleste Lande er kendt under Navnet Zimmerwald.

Skulde det imidlertid nu være nok med denne Konference, skulde de Delegerede nu ganske rolig kun vende tilbage til deres Lande og overlade Resten til Tilfældet? Selvfølgelig ikke. Man maatte forsøge at skabe et Organ, der skulde sørge ikke blot for Spredningen af Manifestet, men ogsaa for Fremskaffelsen af varige Forbindelser mellem Tilhængerne af Zimmerwalds Tanker, derved at det fulgte Bevægelsen i de forskellige Lande, vedligeholdte en af Censuren uforstyrret Forbindelse mellem Partierne og Grupperne og — saa vidt det var muligt — fremmede den internationale Solidaritet. Med et Ord: det gjaldt at skabe et internationalt Agitationscentrum, som — om end med beskedne Midler og under overordentlig svære Forhold — udførte de Funktioner, som det havde været det internationale Bureaus Pligt at udføre. Saa besluttedes Oprettelsen af „*International socialistisk Kommission*“ (I. S. K.) og i Bern oprettedes et provisorisk Sekretariat, som efter Evne af alle Kræfter søgte at udføre den det givne Virksomhed, bl. a. gennem Udsendelsen af en Bulletin.

Tilslutning og Udbredelse.

To Fakta beviser, at Konferencen ingenlunde var overflødig: de talrige Tilslutninger, der indløb fra de mest forskellige Lande, og det Raseri, hvormed Regeringernes og Krigens Drabanter hilste Zimmerwald.

Følgende Partier har Tid efter anden udtalt sin Tilslutning til Zimmerwaldmanifestet eller sin direkte Tilslutning til den internationale socialistiske Kommission i Bern:

Italiens socialdemokratiske Parti
 Schweiz socialdemokratiske Parti
 Britisk Socialistparti (England)
 Englands uafhængige Arbejderparti
 Rumæniens socialdemokratiske Parti
 Ruslands socialdemokratiske Parti (Centralkomitéen)
 Ruslands socialdemokratiske Parti (Organisationskomitéen)
 Ruslands socialrevolutionære Parti
 Almindelig jødisk Arbejderforbund i Litauen, Polen og Rusland
 Polens og Litauens Socialdemokrati (Hovedstyrelsen)
 Polens og Litauens Socialdemokrati (Landsstyrelsen)
 Polske socialistiske Parti (Centralkomitéen)
 Bulgariens socialdemokratiske Arbejderparti (Snæverhjørte)
 Portugals socialdemokratiske Parti
 Socialistisk Føderation i Saloniki
 Sveriges socialdemokratiske Ungdomsforbund
 Norges socialdemokratiske Ungdomsforbund
 Amerikas socialistiske Arbejderparti
 Amerikas socialistiske Parti
 Tyske Gruppe af Amerikas socialistiske Parti
 Danmarks socialdemokratiske Ungdomsforbund
 Madrids socialistiske Ungdomsorganisation
 International Socialistliga i Sydamerika
 Almindelig Arbejderkonføderation i Italien
 Bulgariens faglige Landsorganisation

Hertil er senere kommet:

Serbiens socialdemokratiske Parti
 Tysklands uafhængige Socialdemokrati
 Tysklands internationale Socialister
 En Minoritet af Bulgariens socialdemokratiske Parti (Storhjørte)
 Sverrigs socialdemokratiske Venstreparti
 Finlands socialdemokratiske Parti.

Denne anselige Liste vidner bedst om den Trang, som Zimmerwaldkonferencen imødekom. Det Kampsignal, som udgik fra Konferencen, blev forstaaet, og nu gjaldt det at sørge for, at man ikke blev staaende ved almindelige Sympatierklæringer. Men jo oftere Navnet Zimmerwald nævnedes, desto nervøsere blev de ledende Personer i de officielle socialistiske Partier. Den ene Banbulle efter den anden udslyngedes mod Zimmerwald og Bernerkommissionen. Visse Partier i de neutrale Lande vilde ikke staa tilbage for Socialdemokraterne i de krigsførende Stater. Saa dybe Modsætningerne end var mellem Socialpatrioterne i de forskellige Lande, viste de sig alligevel fuldt solidariske i at værne sig mod Zimmerwald, og de adskilte sig heller ikke i Argumentationen. Alle konstaterede de højtideligt, at Zimmerwaldkonferencen ikke havde nogen Autoritet, ikke havde haft nogen Ret til at tale i det internationale Proletariats Navn, ingen Beføjelse til at oprette en international Kommission. Den tyske Partibestyrrelse vendte sig i et særligt Opraab til Organisationerne, bedyrede hyklende

sin Fredskærlighed, advarede i Særdeleshed Ungdommen mod enhver „uoverlagt Handling“ og forklarede i en kostelig Vending, „at Partiledelsen intet forsømmer for efter bedste Overbevisning at varetage Proletariatets Interesser — saavidt som Krigsforholdene tillader det“ (!). Ogsaa den franske Partiledelse fandt sig foranlediget til at advare mod Zimmerwalds Agitation, og i Lighed med den tyske Partiledelse var ogsaa den franske parat til af al Kraft at værne om Proletariatets Interesser saavidt Krigsforholdene tillod det. Den franske Partiledelse var blot noget mere aabenhjærtig og konsekvent, naar den skrev, at den paany fastslog, at „en varig Fred kun kunde opnaas gennem de Allieredes Sejr og paa den tyske Militarismes og Imperialismes Ruiner, og enhver anden Fred, enhver for tidlig Fred, vilde blot være et Vrangbillede eller en Kapitulation“.

Hollænderne vilde behandle Sagen mere fiffigt. Partifællerne Vliegen og Van Kol bestred Zimmerwaldkonferencens Ret til overhovedet at udnævne en international Kommission, da de jo havde taget Vare paa det internationale socialistiske Bureau. De to Partifællers Frankofilisme (Franskvenlighed) drev dem imidlertid længere ud, og saa forklarede de, at Zimmerwaldmanifestet, naar det talte for Nationernes Selvbestemmelsesret, egentlig opfordrede Englands og Frankrigs Arbejderklasse til at støtte deres Regeringers Politik. Paa denne Maade fortolkede de et Opraab, hvis Fremkomst de misbilligede, men som, naar det nu en Gang fandtes, burde søges udnyttet i deres egen socialpatriotiske Aand. Glæden varede ganske vist ikke længe, thi en tydelig Erklæring fra den internationale soc. Kommission gjorde en brat Ende paa dette grove Misbrug. Hollændernes Krumspring gav imidlertid ikke Danskerne nogen Ro. Den nuværende Minister Stauning udsendte et Uriasbrev mod Zimmerwald, i hvilket indeholdtes en efter danske Begreber sikkert ret temperamentsfuld Protest, og erklærede aldeles unødigt, at det danske Parti under ingen Forhold vilde lade sig repræsentere gennem Berner-Kommissionen.

Medens Socialpatrioterne i de krigsførende og neutrale Lande førte en saadan Kampagne mod Zimmerwald, fortsatte denne selv sin Vej frem. Tager man i Betragtning de Besværligheder, som den Zimmerwaldske Fredsbevægelse havde at overvinde i de fleste Lande, saa maatte man erkende, at Bevægelsen gjorde forholdsvis store Fremskridt. Naturligvis vilde den Antagelse, at Konferencen i Zimmerwald skulde betyde Krigens Slutning, have været mere end naiv. Man var fuldt vel paa det rene med, at et Sammenbrud som det andet Internationale ikke straks kunde følges af en Aktion, som kunde øve afgørende Indflydelse paa Regeringernes og Socialpatrio-

ternes Krigspolitik. Den første Opgave maatte være: maaltbevidst at fremskaffe fuld Klarhed over Forholdene, og denne Opgave kunde ikke gennemføres paa nogle faa Uger. Det gjaldt at faa Arbejderklassen til at forstaa Katastrofens Væsen og klargøre Krigens Betydning samt at stille Bevidstheden om den nuværende Tidsperiodes historiske Indhold op mod den svundne Tids Ideologi.

Men dette Arbejde maatte gøres i hvert Land for sig. Berner-Kommissionen kunde kun forsøge at styrke denne Bevidsthed ved at paapege den fælles Erkendelse og ved Fremdragningen af de i alle Lande forekommende ensartede Udtryk for den imperialistiske Tidsalder.

Til dette Formaals Fremme søgte Kommissionen at tilvejebringe et nærmere Kendskab mellem alle de Partier, der sluttede sig til den. Den tog Initiativet til Dannelsen af den *udvidede Kommission*, til hvilken hvert Parti valgte en permanent Repræsentant, for i vigtige Spørgsmaal at kunne træde frem med større Autoritet, og tale til større Masser.

I Februar 1916 fandt det første Møde af den udvidede Kommission Sted. Paa denne vedtoges en længere Rundskrivelse, som belyste de siden Zimmerwaldkonferencen skete Tildragelser og henviste til Skærpelsen af den internationale Situation. Rundskrivelsen øvede en skarp Kritik mod Socialpatrioternes Politik, belyste det internationale soc. Bureaus Holdning og sammenfattede paa følgende Maade de Fordringer, som fra den proletariske Internationalismes Standpunkt maatte fremsættes:

„I Kampen mod Krigen kan den afgørende Indflydelse kun fremtvinges af Arbejdermasserne selv i alle Lande. Nu, da Katastrofen i al sin Frygtelighed gaar ud over Arbejderklassen i alle Lande, de krigsførende som de neutrale, og bevirker stadig tungere Tryk, nu maa Proletariatets Modstand, udgaende fra en aandelig Samling af Kræfterne, organiseres, uden Hensyn til den militære Situation nægte Krigsbevillinger og enhver frivillig Deltagelse fra Arbejdernes Side i de Organisationer, der tjener Landsforsvaret, kræve Udtrædelse af de borgerlige Ministerier og en bevidst Brydning af Borgfreden fra Rigsdagsmændenes Side, og udmundende i en aaben økonomisk og politisk Kamp fra Masserne mod de herskende Klasser og deres Regeringer“.

Denne Rundskrivelse betød et bevidst Skridt fremad efter Zimmerwalds Retningslinjer. Men bag Oprabet stod endnu ikke selve Konferencens Autoritet. Det var derfor nødvendigt at sammenkalde en ny Konference, der kunde sanktionere det, som var den udvidede Kommissions Opfattelse. Enstem-

migt besluttedes det straks at paabegynde Forarbejderne. Kommissionen fastsatte Dagsordenen og Betingelserne for Repræsentationen samt indkaldte Konferencen til Begyndelsen af April paa et bestemt Sted i Holland. Dette var en af Omstændighederne paabudt Vildledelse af Politi- og Censurmynighederne. Forsigtigheds-Forholdsreglerne lykkedes fortræffeligt. Forarbejderne kunde ske uforstyrrede, og den anden Konference aabnedes til fastsat Tid, fjernt fra Byalarm og Spioners og Journalisters Efterforskning i den lille Bjergby Kienthal (Berner Oberland).

Kienthal.

Den anden Konference stod allerede i sin organisatoriske Grundvold højere end den første. I Zimmerwald var der skabt en Basis, saa Betingelserne for Deltagelse nu kunde gøres fastere. De af den udvidede internationale Kommission opstillede Betingelser var følgende:

„Adgang gives kun Repræsentanter for de politiske Partier eller faglige Organisationer eller enkelte Personer, der staar paa Zimmerwaldbeslutningernes Grund.

I de Lande, hvor de officielle Partier eller Fagorganisationer er tilsluttede I. S. K., har kun disse Ret til at sende Repræsentanter.

I de Lande, hvor de officielle Partier ikke er tilsluttede I. S. K., godkendes Delegerede fra saadanne Organisationer og Grupper, der

a) i deres Land i Tale og Skrift virker i Overensstemmelse med Zimmerwalds Beslutninger,

b) som rapporterer til I. S. K. over deres Virksomhed.

Personlig Repræsentation er kun undtagelsesvis tilladt, og da uden Stemmeret.

Mandaternes Gyldighed afgøres i Tvivlstilfælde af en af Konferencen valgt Kommission paa 9 Medlemmer.

Afstemningsmaaden bestemmes af Konferencen.“

Ogsaa den provisoriske Dagsorden vidnede om de siden Zimmerwald gjorde Fremskridt. Foruden Beretningen om Virksomheden fra I. S. K. og fra de forskellige Landes Repræsentanter forelaa følgende Hovedpunkter:

1. Kampen for Krigens Afslutning.
2. Proletariatets Stilling til Fredsspørgsmaalet.
3. Agitationen (parlamentarisk Aktion og Masseaktion).
4. Spørgsmaalet om Indkaldelse af International soc. Bureau i Haag.

Konferencen fandt Sted fra 24.—30. April 1916. Antallet

af Repræsentanter var omtrent det samme som i Zimmerwald, Antallet af repræsenterede Lande noget mindre, da en Række af Delegerede og Rigsdagsmænd, der vilde have været til Konferencen, var blevet holdt tilbage ved Grænsen af Myndighederne.

Konferencens Hovedspørgsmaal var Drøftelsen af *Fredsproblemet*. En Sag var man fra første Færd paa det rene med. Ingen stillede sig paa det Standpunkt, at det skulde være den internationale Konferencens Opgave at udarbejde et Fredsprogram, der kunde vise de imperialistiske Regeringer Vejen til en saakaldt Forstaaelsesfred (Verständigungsfrieden). Den, der ikke ejer Kraft til at forhindre Krigen, kan formaa ikke heller, naar han frivilligt overgiver sig i de Besiddendes Hænder, at fremtvinge Freden. Og den, som ikke formaa at fremtvinge Freden, kan ikke heller bestemme dens Indhold. Man bygger intet Hus ved at begynde med Taget, Først maa Grunden lægges, og Grunden for en Fred i Overensstemmelse med Proletariatets og Socialismens Interesse er en selvstændig, beslutsom Kamp af Arbejderne mod de herskende Klasser. Men denne Kamps Forudsætning er: Klarhed over Krigens Væsen og over Muligheden af at tilintetgøre kommende Krigsfarer.

I vide Kredse af Proletariatet herskede i disse Spørgsmaal stor Forvirring. Hvad Regeringens Censur endnu tillod at sige, det forfuskedes ved Socialpatrioternes Politik. Derfor var det af overordentlig Vigtighed, at Konferencen forsøgte at fastslaa nogle almindelige Grundsætninger og Retningslinier.

Det skete i en længere Resolution. Gaaende ud fra Kapitalismen, Imperialismen og Rudimenterne af Fevdalismen som Krigens Aarsager, paaviser Resolutionen Krigens virkelige og væsentlige Maal: Nyinddeling af det hidtidige Koloniomraade og de økonomisk tilbagestaaende Landes Undertvingelse under Finanskapitalens Herredømme. Men da disse Maal er af kapitalistisk Natur, saa kan deres Gennemførelse ikke tilintetgøre Krigsaarsagerne, ikke fremme en varig Fredstilstand. Alle Midler og Metoder, der anvendes mod Krigen, uden at træffe selve Aarsagerne, Kapitalismen og det borgerlige Samfund, er virkningsløse og fører ikke til det ønskede Maal. Derfor afviser Resolutionen de borgerlige og pacifistiske Fredsprogrammer, belyser dem som Skin og Blændværk, der kun skaber Forvirring i Stedet for at bringe Klarhed, og fører Arbejderne bort fra Klassekampen, fra det eneste paalidelige Vaaben, som kan anvendes ved Tilkæmpelsen af en til deres Interesser svarende Fred.

Resolutionen vender sig ogsaa mod den Illusion, at Prole-

tariatet ved Opstilling af snedigt udtænkte Fredsprojekter paa nogen Maade skulde kunne paavirke Fredens Indhold. Kom det an derpaa, da behøvede man blot at overlade Omsorgen for Fremtiden til en Haandfuld af Verdens Vismænd, og Lykken vilde straks tilfalde Arbejderne. Saaledes laves imidlertid ikke Verdenshistorie, saaledes skabes ingen varig Fred i Overensstemmelse med Proletariatets Interesser. Resolutionen siger derfor, at en varig Fred kun kan være en Frugt af Socialismen, altsaa af Arbejdernes egen Kamp, disse maa selv træde virksomme frem paa Skuepladsen. Her fremtræder Teoriens Betydning for Praxis. Resolutionen er ingenlunde en lærd Afhandling, der paa akademisk Maade vil løse et Stridsspørgsmaal. Gaaende ud fra historiske Fakta munder den ud i et Kampraab, som den motiverer. Udviklende Zimmerwaldmanifestets Grundtanker siger den til Arbejderne ikke blot, at de bør kæmpe, den søger ogsaa at forklare for dem, *hvorfor* de maa gøre det; ikke for at Verden skal blive som den var før Krigen, *men for at omdanne den i socialistisk Retning.*

Som Helhed udgør Resolutionen uden Tvivl et umiskendeligt Fremskridt, den gaar videre efter Zimmerwalds Linjer, og den trækker skarpt Skillelinjerne op, saavel mod Bourgeoisiet som mod dets socialpatriotiske og pacifistiske Medhjælpere. Resolutionen skulde være en Vejledning for den proletariske Kamp, intet andet. Det kunde ikke være Konferencens Sag at opstille bindende Forskrifter. Massernes Aktionsduelighed fremmes ikke gennem nogen Art af Kongresbeslutninger. Den hviler paa Indsigt, Kundskab, Skoling og Opdragelse, og naar disse Egenskaber mangler, da hjælper de smukkeste og ordrigeste Beslutninger ingenting. Men naar Gærings- og Rensningsprocessen begynder, bør den ikke overlades til sig selv. Da er det Socialdemokratiets Opgave og Pligt at gaa i Spidsen, vise Masserne det virkelige Maal og Forudsætningerne for dets Realisering og paa denne Maade bevidst øve Indflydelse paa den historiske Udvikling. Et saadant Stykke nødvendigt Arbejde var Kienthalkonferencens Forhandlinger om Fredsspørgsmaalet.

I nøje Sammenhæng med denne Resolution staar det af Kienthalkonferencens udsendte Opraab: „*Til Folkene, som man ruinerer og dræber*“. Det sammenfatter endnu en Gang Krigsaarsagerne, viser hvorledes Krigen er naaet frem til et dødt Punkt og fastslaar, at Militarismen indenfor hver enkelt Nation kun kan tilintetgøres af denne selv. Idet Manifestet revser Hold-ud-Politiken, viser det Arbejderne, hvorledes i Dag tankeløst Hundreder af Millioner ødsles bort, saaledes at de gaar tabt i Stedet for at anvendes til Folkets Vel, til kulturelle

Formaal og sociale Reformer. I en lidenskabelig Appel maner Manifestet til Slut Arbejderne til Kamp og angiver samtidig de Midler, som maa anvendes:

„Udøv det haardeste Tryk paa Eders Rigsdagsmænd, Eders Parlament og Eders Regeringer.

Kræv af de socialistiske Partiers Repræsentanter, at de øjeblikkelig ophører med enhver Understøttelse af Regeringernes Krigspolitik. Kræv af de socialistiske Rigsdagsmænd, at de fra nu af stemmer mod alle Krigsbevillinger.

Virk med alle til Raadighed staaende Midler for en hurtig Afslutning paa Menneskeslagteriet!

Øjeblikkelig Vaabenhvile — det maa være jert Løsen! Op til Kamp, I Folk, som man ruinerer og dræber!“

En anden Resolution behandler Stillingen til det internationale socialistiske Bureau i Haag. I Zimmerwaldmanifestet hævdedes, at dette Bureau havde fuldstændig ophørt med at virke. Dette kan ikke bestrides, men Skylden laa i første Række hos denne Institution selv. Bureauets Virksomhed maatte ophøre, fordi det befandt sig i samme skæbnesvangre Selvmodsigelse som de nationale socialistiske Partier, hvis fælles Værk det er. Pligten til at forsvare Fædrelandet stod imod Pligten til at bekæmpe Krigen. I Fredstid syntes disse Pligter at kunne forliges med hverandre, i Krigstid fremtraadte det modsatte i dem og Umuligheden af at forene dem. Man maatte bestemme sig for det ene eller det andet. De største Partier besluttede sig til at understøtte Krigen, men dermed var ogsaa det internationale Bureaus Skæbne afgjort. Det forblev passivt, det forsømte af samle den af Krigsrusen vaagende Arbejderklasse, forsømte at mane den til Kamp.

Denne Holdning var forstaaelig, saa længe Bureauets Virksomhed forhindredes paa Grund af Invasionen i Belgien, alt-saa saa længe ydre Forhold forhindrede dets Aktionsduelighed. Men da det forlagdes fra Brüssel til Haag, viste det sig snart, at Bureauet overhovedet ikke var villigt til at respektere de internationale Kongressers Beslutninger. Det aabnede Kampen mod den internationalistiske Opposition og gjorde sig til et Redskab for Socialpatrioterne, hvis Interesser her faldt sammen. Saa dybt den ved Krigen skete Splittelse end gik, saa var Socialpatrioterne dog aldeles enige i deres Kamp mod Oppositionen, som søgte at paavirke Bureauet i Overensstemmelse med Kongresbeslutningernes Tanker. Ufrivillig paatrænger sig herved Erindringen om de fjendtlige Partier i den borgerlige Lejr, som paa det skarpeste bekæmper hverandre og siger hverandre mere eller mindre smukke Ting, men som øjeblikkelig forenes, saa snart det gælder at gaa imod Arbejder-

klassen. Det internationale Bureau blev Midtpunktet for en saadan i det stille indgaaet Enighed, idet man saa bort fra de ellers tilstedeværende Modsætninger. Trods Sammenbrudet den 4. August erklærede Bureauets Sekretær, at Internationale var livskraftigere end nogensinde. Denne Erklæring var nødvendig for at forberede det Øjeblik, — da efter at man i aarevis i Ordets bogstavelige Forstand havde bekriget hverandre — den store Tilgivelse og Forsoning skulde sættes i Scene. Men dermed var ogsaa det internationale Bureaus Politik lagt klart for Dagen. Nu kunde det ikke længere undskylde sig med Invasionen i Belgien; det bekendte sig aabent til Socialpatriotismens Politik og blev et Middel til at føre Masserne vild.

Mod denne Politik tog Kienthalkonferencen Stilling. I en særlig Udtalelse rettede den en skarp Kritik mod Bureauet og manede til den største Vagtsomhed overfor dets Gøren og Laden. I det Tilfælde, at der indkaldtes til en Sammenkomst med det internationale Bureau og denne blev afholdt, da var det Zimmerwaldpartiernes Pligt hensynsløst at gaa imod Socialpatrioterne og tage Stilling mod en Politik, som i Fredstid fodrer Arbejderne med smukke Resolutioner og højtravende Beslutninger, men i Krigstid proklamerer den gensidige Nedslagtning som den første proletariske Nødvendighed.

Konferencen naaede ikke at behandle Spørgsmaalet om den *parlamentariske Aktion*. Denne Sag henvistes til den udvidede Kommission, som derefter søgte at sætte sig i Forbindelse med de paa Zimmerwalds Grund staaende Rigsdagsmænd i de forskellige Lande for at kunne stille de samme Krav rundt om paa Parlamenternes Tribuner. Planen maatte desværre opgives, fordi en paatænkt Konference af Rigsdagsmænd maatte opgives paa Grund af Pasvanskeligheder. — I to Opraab vendte endvidere I. S. K. sig i Overensstemmelse med Kienthalkonferencen mod Dommen over de tre svenske Socialister, Höglund, Oljelund og Heden, samt mod Dommen over Karl Liebknecht i Tyskland og Arrestationen af vor rumænske Partifælle, Racowsky.

Dermed var Kienthal-Konferencens Arbejde sluttet og det gjaldt at se, hvilken Genklang de vedtagne Beslutninger vilde vinde indenfor Arbejderklassen.

Zimmerwaldfreden.

Hurtigere end selv de største Optimister vovede at haabe, har det almindelige Fredsløsen fra Zimmerwald og Kienthal faaet historisk Betydning. Fred uden Annektioner, Fred uden Skadeserstatninger, Folkenes Selvbestemmelsesret — dette er

i Dag ikke længere Feltraabet blot for en lille Flok Socialister, som det var i September 1915, da Zimmerwaldkonferencen fandt Sted. Socialpatrioterne har optaget dette Løsen, Regeringerne billiger det, og i den offentlige Debat om Fredsspørgsmaalet indtager disse Zimmerwalds Formler en betydelig Plads.

Hvoraf kommer dette? Hvorledes er det muligt at Zimmerwald og Kienthal paa denne Maade pludselig kommer til Ære og Værdighed.

Det skyldes to Omstændigheder. Krigen er naaet ind i en Blindgade. Regeringerne ved hverken ud eller ind. De indsaa, at de Løfter, Folkene har faaet, ikke kan opfyldes, at ingen Militærmagt er stor nok til at realisere de højtflyvende Erobringsplaner. Saa blev man mere beskeden. Man reviderede Krigsmaalene, forklarede, at man ingenlunde havde saa store Krav, og man var i Grunden ganske glad, om man overhovedet kunde komme ud af dette Virvar. Og saaledes gik det ogsaa med Socialpatrioterne. Disse, som efter Zimmerwald- og Kienthal-Konferencerne haanligt spurgte, om Arbejderne virkelig troede, at en Fred uden Annektioner og uden Krigsskadeserstatning laa i deres Interesse, — de har nu ændret Opfattelse. Nu har de opdaget, at de strengt taget egentlig vilde det samme som Zimmerwald: Fred uden Annektioner.

En stærk Indflydelse paa denne Forandring i Tankegangen havde den verdenshistoriske Tildragelse, som var indtraadt siden Krigsudbruddet: *den russiske Revolution*. Den var en Faktor, som hverken de herskende Klasser eller Socialpatrioterne havde regnet med.

Den russiske Revolution betød en Standsning af de militære Operationer paa Østfronten og samtidig en Opgivelse af de Erobringsplaner, som Zarismen havde aftalt med det imperialistiske Bourgeois.

Den Storm, som fejede den zaristiske Herskervælde bort, begravede ogsaa under Ruinerne det gamle Styres Krigsmaal, og da Miljukoff, det liberale Bourgeois Repræsentant og virkelige Fører, havde udbasuneret sine imperialistiske Drømmerier i Vest-Europa, maatte han forsvinde fra Ministertaburetten.

Arbejder- og Soldatteraadet, der dengang endnu var i fuld Friskhed, tvang Imperialisterne til Retræte og proklamerede Zimmerwalds Principer som Grundlag for Freden.

Nu vaagnede Ententens Socialpatrioter. Da deres Regeringer vel ikke i Begyndelsen kunde komme tilrette med den russiske Revolution, og da de Midler, som Miljukoff anvendte, var altfor grove, saa sendte de nu socialpatriotiske Agenter som Sendebud til Rusland for at faa Revolutionen stemt for Krigen. Men ogsaa de maatte jo have et Program, og dette

Program maatte idetmindste udadtil se ud, som om det sluttede sig til det russiske Demokratis Fredsfordringer. Zimmerwalds Fredsprogram nød nu den Ære at blive antaget af dem. De Herrer trykkede bevæget hverandres Hænder og lykønskede hverandre til en Fred uden Annektioner og uden Krigsskadeserstatninger og paa Grundlag af Nationernes Selvbestemmelsesret. Saaledes syntes alt at udløse sig i den skønneste Harmoni.

Og var end Regeringerne og de herskende Klasser ikke enige, saa syntes idetmindste intet at være til Hinder for Enighed mellem Socialpatrioterne, da samme Fredstoner lød fra alle Sider.

Og idel Glæde herskede i Haag, Stockholm og København. En saadan Samdrægtighed vilde man udnytte i de nevtrale Lande, og saaledes opstod Ideen til *Stockholms-Konferencen*. Den svenske Hovedstad forvandlede sig til et Mekka; fra alle Lande ankom Delegerede, og med opblæst Storhed forhandlede man ved det grønne Bord, medens den borgerlige Presse slog paa Reklametromme og ingenlunde sparede paa Blomster og Bifald, skønt det gjaldt Socialister.

Imidlertid — endnu inden alle Delegerede var ankommen, vidste den opmærksomme Iagttagere, hvorledes det stod til i Stockholm. — Fred uden Annektioner — ja vel, og dog gabede Modsætningerne dybere end tidligere og fremhævedes kraftigt af Trommeilden fra de russiske Offensivtropper, som efter ugelang, pinefuld Bearbejdelse trængte frem under Revolutionsbanneret mod de tyske Stillinger.

Nu viste det sig, at en Formel i og for sig betyder uendelig lidt, og at det fuldt og helt kommer an paa, hvordan man bruger den. Og det var netop *det*, det drejede sig om.

Fred uden Annektioner! raabte Henderson, Thomas, Vandervelde & Co., — men det er indlysende, at Elsass-Lothringen skal tilhøre Frankrig, Trient og Triest Italienerne og Transylvanien Rumænierne.

Fred uden Annektioner! svarede de tyske Socialpatrioter, men hvem i Alverden kunde tro — sagde Scheidemann i den tyske Rigsdag —, at alle Grænsestene kunde forblive uforandrede efter saa vældig en Kamp?

Fred uden Annektioner! sang Regeringssocialisterne i Bulgarien, men hvem vil bestride vor Ret til Dobrudcha og Makedonien?

Fred uden Annektioner! forkyndte den anden provisoriske Regering i Rusland — og traf Forberedelser til en Offensiv.

Saaledes optoges ganske vist Zimmerwalds Fredsløsen fra alle Sider, samtidig med at det ved bestikkende Fortolkninger forfuskedes.

Dette Løsen kunde under saadanne Omstændigheder kun have faaet Betydning som en indholdsløs Frase, dersom der ikke i Zimmerwald og Kienthal — og navnlig paa denne sidste Konference — var fastslaaet bestemte Forudsætninger for Fredens Virkeliggørelse. Og den, som i det Øjeblik, da Kravet om Fred uden Annektioner istemtes fra alle Sider, mulig var af den Mening, at Zimmerwald nu havde opfyldt sin Mission og var bleven overflødiggjort ved den russiske Revolution, han maatte af den nuværende Situation forstaa, hvor vigtigt det er netop nu at stille i Forgrunden ikke blot Zimmerwalds *Fredsmaal*, men ogsaa de dermed forbundne *Midler* til at gennemføre det.

Thi selv bortset fra de elastiske Fortolkninger var der i en Tilslutning til Fredsmaalet ingenlunde indeholdt en Fredsvilje. Det kommer ikke alene an paa Maalet, men ogsaa paa *Midlerne* til at naa det. Herpaa skal Fredsviljen kendes, og Kendetegnet er *Kravet om almindelig og øjeblikkelig Vaabenstilstand*. Kun den, som kræver Vaabenstilstand, ønsker Slut paa Krigen og Slagtingen *nu*; alene *han* beviser, at han ej yderligere vil prisgive Hundredtusinder af Mennesker til den stedse varende Aareladning; alene *han* giver sit Maal levende Indhold og vender sig imod, at en god Sag, Fredens Sag, misbruges til Fordel for en Forlængelse af Krigen. Og derfor er Zimmerwalds Fredsmaal ikke tænkelig *uden* et samtidigt Krav paa Vaabenstilstand, *uden* de Midler, som fører til Maalet.

For dette Krav gælder det om at kæmpe. Det stiller de herskende og deres Agenter paa Prøve. Men denne Prøve fremtvinges først, naar Kravet er gjort til Løsen for en *almindelig Massekamp for Freden*, naar der i alle Lande — i Overensstemmelse med Zimmerwalds Væsen og Aand — øves et stærkt revolutionært Tryk paa Regeringerne, og naar Socialisterne i de krigsførende Lande med al deres organisatoriske Kraft aabner Kampen mod dem, bryder Borgfreden, nægter Krigskreditten konsekvent og maner Arbejderklassen til vældige økonomiske og politiske Strejker og Demonstrationer.

Da bliver Fredskampen til en revolutionær Kamp, til Kamp om Socialismens Maal, og *da* først kan der ud af Kampen fremstaa et sejrrikt Internationale, som trodser alle Storme og af de Riges Fædreland skaber Menneskehedens Hjem og Paradis.

Til Europas Proletarer!

Manifest fra de internationale Socialisters Konference.

Over et Aar har Krigen varet. Millioner af Lig bedækker Slagmarken. Millioner af Mennesker er bleven gjort til Krøblinge for hele Livet. Europa ligner et jættestort Menneskeslagteri. Hele den gennem mange Generationers Arbejde skabte Kultur er viet til Ødelæggelse. Det vildeste Barbari triumferer i disse Dage over alt det, der hidtil udgjorde Menneskehedens Stolthed.

Hvad end Sandheden om det umiddelbare Ansvar for denne Krigs Udbrud maa være — *et staar fast: den Krig, som skabte dette Kaos, er en Frugt af Imperialismen*, Bestræbelserne hos de kapitalistiske Klasser indenfor enhver Nation efter at tilfredsstille deres Profitbegær gennem Udbytning af Menneskearbejde og hele Jordklodens Naturrigdomme.

Økonomisk underlegne eller politisk svage Nationer bukker derved under for Stormagterne, som i denne Krig søger med Blod og Jern at omlægge Verdenskortet efter deres Udbytningsinteresse. Derfor trues hele Folkeslag og Lande, som Belgien, Polen, Balkanstatene, Armenien, af den Skæbne helt eller sønderdelt at blive annekteret, som Byttemidler i Tuskhandelen.

De Kræfter, der driver Krigen, fremtræder i dennes Forløb i al deres Nederdrægtighed. Flig efter Flig falder af det Slør, som for Folkets Bevidsthed skulde skjule Hensigten med denne Verdenskatastrofe. Kapitalisterne i alle Lande, som af Folkets udgydte Blod udvinder Krigsprofitens røde Guld, paastaar, at Krigen tilsigter Fædrelandets Forsvar, Demokrati og Befrielsen af undertrykte Folkeslag. De lyver! *I Virkeligheden begraver de paa de ødelagte Marker Friheden for deres eget Folk og de andre Nationers Uafhængighed*. Nye Lænker, nye Baand, nye Byrder opstaar og det bliver Proletarerne i alle Lande, sejrende som besejrede, der skal bære dem. Større Velstand forkyndtes ved Krigens Udbrud — Nød og Forsagelser, Arbejdsløshed og Dyrtid, Underernæring og Folkefarsoter er det virkelige Resultat. *I Aartier skal Krigsomkostningerne tære paa Folkets bedste Kræfter*, true de opnaaede sociale Reforme og hindre ethvert Fremskridt.

Kulturel Ødelæggelse, økonomisk Undertrykkelse, politisk Reaktion — det bliver denne grufulde Folkekrigs Velsignelser.

Saaledes afslører da Krigen den moderne Kapitalisme i al dens Nøgenhed, denne Kapitalisme, som er blevet uforenelig ikke blot med Arbejdermassernes Interesser, ikke alene med den historiske Udviklings Nødvendighed, men med de simpleste Forudsætninger for det menneskelige Samfund.

Det kapitalistiske Samfunds herskende Magter, i hvis Hænder Folkenes Skæbne hvilter, de monarkiske saavel som de republikanske Regeringer, det hemmelige Diplomati, de mægtige Arbejdsgiverorganisationer, de borgerlige Partier, den kapitalistiske Presse, Kirken — alle bærer de det fulde Ansvar for denne Krig, som er opstaaet af den dem ernærende og af dem beskyttede Samfundsordning, og som føres til Fremme af deres Interesser.

Arbejdere!

Udbyttede, retsløse, ringeagtede — ved Krigsudbrudet, da det gjaldt om at føre Jer til Slagtebænken, til Døden, kaldte man Jer Brødre og Kammerater, og nu, da Militarismen har gjort Jer til Krøblinge, lem-læstet, fornedret og tilintetgjort Jer, fordrer de Herskende ogsaa, at I skal prisgive Jere Interesser, Jere Maal, Jere Idealer, med ét Ord: den slaviske Underkastelse under Borgfreden. Man afskærer Jer fra at offentliggøre Jere Anskuelse, Jere Følelser, Jer Smerte, man hindrer Jer i at fremhæve Jere Krav og at lade dem repræsentere. Pressen kneblet, politisk Frihed og Rettigheder traadt under Fødder — saadan hersker nu *Militærdiktaturets* pansrede Næve.

Overfor denne Tilstand, som truer Europas og Menneskehedens Fremtid, kan og tør vi ikke længere staa uvirksomme. I Aartier har det socialistiske Proletariat ført Kampen mod Militarismen. Med voksende Omhyggelighed beskæftigede dets Repræsentanter sig paa deres nationale og internationale Kongresser med den fra Imperialismen stadig mere truende Krigsfare. I *Stuttgart*, i *København*, i *Basel* har de internationale Kongresser afstukket den Vej, som Proletariatet havde at gaa.

Socialistiske Partier og Arbejderorganisationer i forskellige Lande, som har været med til at bestemme denne Vej, har siden Krigens Udbrud ikke respekteret de deraf følgende Forpligtelser. Deres Repræsentanter har opfordret Arbejderne til at *indstille Klassekampen*, det eneste mulige og virksomme Middel til den proletariske Frigørelse. De har *bevilget* de herskende Klasser *Midlerne* til Førelse af Krigen, de har stillet sig til Raadighed for Regeringerne og ydet de forskelligste Tjenester, de har gennem deres Presse og deres Repræsentanter søgt at vinde de *Neutrale* for deres respektive Regeringers Politik, de har som Gidsler for Borgfredens Opretholdelse udieveret *socialistiske Ministre* til Regeringerne og dermed har de *overfor Arbejderklassen, for dets Nutid og Fremtid, overtaget Ansvar* for denne Krig, dens Maal og Metoder. Og ligesom de enkelte Partier svigtede ogsaa den mest kompetente Repræsentation for alle Landes Socialister: det *internationale socialistiske Bureau*.

Disse Kendsgjerninger har medvirket til, at den Del af den internationale Arbejderklasse, som ikke reves med i den første Krigsperiodes nationale Panik, og den Del, som befriede sig for den, dog indtil nu, i Folkemyrderiets 2det Aar, ingen Midler og Veje fandt til at optage den virksomhedsfulde Kamp for Freden samtidig i alle Lande.

I denne undholdelige Situation har vi, Repræsentanter for de socialistiske Partier, Fagforeningerne og deres Mindretal, vi Tyskere, Fransk-mænd, Italienerne, Russere, Polakker, Letter, Rumænere, Bulgarer, Svenskere, Nordmænd, Hollændere og Schweizere, vi, som ikke staaar paa den nationale Solidaritets Grund sammen med Udbytterklassen, men paa Proletariatets internationale Solidaritets og Klassekampens Grund, mødt hinanden for paany at sammenknytte de internationale Forbindelsers sønderslidte Traade og mane Arbejderklassen til Selvbesindelse og til Kamp for Freden.

Denne Kamp er Kampen for Friheden, for Folkets Broderskab, for Socialismen. Det gælder om at optage denne Kamp for Freden, for en Fred uden Annektioner og Krigsskadeserstatninger. Men en saadan Fred er kun mulig under Fordømmelse af enhver Tanke paa Krænkelse af Folkenes Ret og Frihed. Hverken Besættelse af hele Lande eller enkelte Landsdele maa føre til disses voldelige Indlemmelse. Ingen Annektion, hverken aabenlys eller maskeret, ej heller nogen med Vold udført økonomisk Indlemmelse, som blot skulde gøres endnu utaaleligere gennem politisk Retsberøvelse. Folkenes Selvbestemmelsesret

maa være en urokkelig Grundsætning for de nationale Forholds Ordning.

Proletarer!

Siden Krigens Udbrud har I stillet Jer Handlekraft, Jert Mod, Jer Udholdenhed i de herskende Klassers Tjeneste. Nu gælder det at træde i Skranken for Jer egen Sag, for Socialismens hellige Maal, for de undertrykte Folkeslags saavel som for de trælbundne Klassers Befrielse gennem den uforsonlige proletariske Klassekamp.

Det er en Pligt og en Opgave for Socialisterne i de krigsførende Lande med fuld Kraft at optage denne Kamp, og for Socialisterne i de neutrale Stater er det en Opgave og Pligt med alle virksomme Midler at understøtte deres Brødre i denne Kamp mod det blodige Barbari.

Aldrig i Verdenshistorien gaves der en mere bydende, en højere, en mere ophøjet Opgave, og at løse denne skal være vort fælles Værk. Intet Offer er for stort, ingen Byrde for tung til at naa dette Maal: *Fred mellem Folkene.*

Arbejdere og Arbejdere! Mødre og Fædre! Enker og Faderløse! Saarede og Krøblinge! Til alle Jer, som lider af Krigen og gennem Krigen, raaber vi ud over Grænserne, over de rygende Slagmarker, over ødelagte Stæder og Byer:

Proletarer i alle Lande, forener Eder!

Zimmerwald (Schweiz), September 1915.

I DEN INTERNATIONALE SOCIALISTISKE KONFERENCES NAVN:

For den tyske Delegation:

Georg Ledebour. Adolf Hoffmann.

For den franske Delegation:

A. Bourderon. A. Meerheim.

For den italienske Delegation:

G. E. Modigliani. Constantino Lazzari.

For den russiske Delegation:

N. Lenin. Paul Axelrod. M. Bobroff.

For den polske Delegation:

St. Lapinski. A. Warski. Cz. Hanecki.

For den interbalkanske soc. Federation:

I den rumænske Delegations Navn: *C. Racowski.*
I den bulgarske Delegations Navn: *Wassil Kolarow.*

For den svenske og norske Delegation:

Z. Höglund. Ture Nerman.

For den hollandske Delegation:

H. Roland Holst.

For den schweiziske Delegation:

Robert Grimm. Charles Naine.

Englands uafhængige Arbejderparti (I. L. P.) havde givet sin Tilslutning til Konferencens Formaal og udset officiel Repræsentation til dens Forhandlinger. Det „frie, demokratiske“ Englands Regering nægtede imidlertid Repræsentanterne Pas, saaledes at Rejsen til Stedet for Konferencen ikke kunde finde Sted. Af denne Grund kunde Manifestet, hvis Retningslinjer det uafhængige Arbejderparti samstemmede med, ikke blive undertegnet af Repræsentanter for de engelske Arbejdere.

Til Folkene, som man ruinerer og dræber!

Et Manifest til Europas Folk fra den anden internationale Zimmerwaldkonference.

Proletarer i alle Lande, forener Eder!

To Aars Verdenskrig! To Aars Ødelæggelse! To Aars Blodoffer og rasende Reaktion.

Hvem bærer Ansvar? Hvem staar bag ved dem, der kastede Brandfaklen i Krudttønden? Hvem har i lang Tid villet og forberedt Krigen?

Det er de herskende Klasser!

Da vi Socialister fra krigsførende og neutrale Lande i September 1915 rakte hverandre vore Hænder over det blodige Virvar og i Zimmerwald midt under de løsslupne Krigslidenskaber forenede os, sagde vi i vort Manifest:

„Det kapitalistiske Samfunds herskende Magter, i hvis Hænder Folkenes Skæbne hvilte, de monarkiske saavel som de republikanske Regeriuger, det hemmelige Diplomati, de mægtige Arbejdsgiverorganisationer, de borgerlige Partier, den kapitalistiske Presse, Kirken — alle bærer de det fulde Ansvar for denne Krig, som er opstaaet af den dem ernærende og af dem beskyttede Samfundsordning, og som føres til Fremme af deres Interesser.“

„Enhver Nation“, sagde Jaurès nogle Dage før sin Død, „har med brændende Fakkelt ilet gennem Europas Gader“.

Efter at Millioner af Mænd er dræbte, Millioner af Familier ned-sænket i Sorg, Millioner gjort til Enker og Faderløse, efter at Ruiner er hobet paa Ruiner og uerstattelige Kulturværker tilintetgjort, *er denne Krig naaet ind i en Blindgade.*

Trods de vældigste Ofre paa alle Fronter er der ingen afgørende Resultater! Blot for at rokke Fronterne en Smule maa Regeringerne ofre nye Millioner af Mænd.

Ingen Sejrherrer, ingen besejrede, eller rigtigere: alle besejrede, d. v. s. alle forblødende, alle ruinerede, alle udmattede, dette bliver denne grufulde Krigs Konto. De herskende Klasser kan indregistrere, at deres fantastiske Drømme om det imperialistiske Verdensherredømme ikke er gaaet i Opfyldelse.

Paany har det vist sig, at alene de Socialister tjener deres Folks Interesser, der trods Forfølgelser og Smædelser er gaaet imod det nationalistiske Vanvid og har fordret en *øjeblikkelig Fred uden Annektioner.*

Forener Eder derfor med os i Feltraabet: Ned med Krigen! Leve Freden!

Arbejdere i By og paa Land!

Regeringerne, de imperialistiske Kliker og Pressen siger Eder, at man maa holde ud for at befri de undertrykte Nationer. Af alle de Midler, der i denne Krig anvendes til Vildførelse, er dette det groveste. Det virkelige Formaal for dette store Slagteri er fra den ene Side *Fastholdelsen af det, man gennem Aarhundreder sammenskrabede og erobrede i mange Krige, fra den anden Side at ville dele Verden paany for at forøge sine Besiddelser; man vil annektere nye Omraader,*

udstykke og sønderlide Folkene, fornede dem til almindelige Trælle og Heloter.

Eders Regeringer og Eders Presse siger Jer, at man maa fortsætte Krigen for at tilintetgøre Militarismen.

Lad Jer ikke bedrage! En Nations Militarisme kan kun tilintetgøres af denne selv, og i alle Lande gælder det at slaa den ned.

Eders Regeringer og Eders Presse siger videre, at man maa forlænge Krigen, saaledes at den kan blive den sidste.

Ogsaa dette er et Bedrageri. Aldrig har Krig dræbt Krig. Tværtimod. Den vækker Revanchelyst, thi Vold avler Vold.

Saaledes vil Eders Undertrykkere efter hvert Offer kræve nye af Eder, og ejheller de borgerlige Fredsvenners Vej fører Eder ud af denne djævelske Ring.

Kun ét virksomt Middel gives til i Fremtiden at forhindre Krig: Erobringen af den politiske Magt og Afskaffelsen af den kapitalistiske Ejendom ved de arbejdende Klasser!

Den varige Fred vil først kunne blive en Frugt af den sejrriege Socialisme.

Proletarer!

Hvem er det, som for Jer præker „Hold-ud-Politiken“ til „Sejren“?

Det er Krigens ansvarlige Ophavsmænd, den bestikkelige Presse, Krigsleverandørerne og alle dem, der tjener paa Krigen; det er Socialpatrioterne, de borgerlige Krigsraaberes Eftersnakkere; det er de Reaktionære, som i Hemmelighed fryder sig over, at nu falder paa Slagmarken adskillige af dem, der hidtil truede de Herskendes Privilegier: Socialisterne, Fagforeningsfolkene, alle de, der saaede Socialismens Sæd i By og paa Land.

Det er Hold-ud-Politikernes Partier!

De raader over Regeringsmagten, de behersker Løgnepressen, som forgifter Folket, de har Frihed til at agitere til Gunst for Krigens Fortsættelse, for øgede Blodofre og øget Ødelæggelse.

Men I er Ofrene; I har kun Retten til Sult og Tavshed, til Belejringstilstandens Lænker, til Censurens Spændetroje, til Fængslernes tunge Luft.

*

I, Folket, de arbejdende Masser, bliver Ofre for en Krig, som ikke er Jeres Krig.

I Skyttegravene, i de forreste Linjer bliver I, Arbejdere fra By og Land, stillede. Men bag Fronten ser I de Rige og deres Haandlangere holde sig i Sikkerhed.

For dem betyder Krigen de andres Død.

Og medens de fører deres Klassekamp mod Eder skarpere end nogensinde, præker de Borgfred for Jer. Medens de skaanselsløst udnytter Eders Elendighed og Nød, vil de tvinge Jer til at forraade Eders Pligt mod Eders egen Klasse, og rive Eders bedste Kraft — Haabet og Troen paa Socialismen — ud af Eders Hjerter.

Endnu tydeligere under Krig end under Fred viser sig de sociale Uretfærdigheder og Klassevældet.

I Fredstid stjæler det kapitalistiske System al Livsglæde fra Arbejderen, i Krigstid røver det fra ham alt, endogsaa Livet.

Nok af Mord! Nok af Lidelser!

*

Ikke mindre nok af Ødelæggelse! Thi over Eder, Arbejdere, falder i Dag og i Fremtiden Ruinerne.

Hundreder af Milliarder kastes i disse Dage i Krigsgudens Gab og er dermed tabt for Folkets Velfærd, for kulturelle Formaal og for sociale Reformer, som skulde bedre Eders Skæbne, fremme Folkeoplysningen og formindske Elendigheden.

Og i Morgen vil nye tunge Skatter falde paa Eders Skuldre.

Nu maa det være Slut med denne Forødelse af Eders Arbejde, Eders Penge, Eders Livskraft. *Op til Kamp for en Fred uden Annektioner!*

*

I alle de krigsførende Lande maa Arbejdets Kvinder og Mænd vende sig mod Krigen og dens Følger, mod Elendigheden og Savnene, mod Arbejdsløsheden og Fordyrelserne. Hæv Eders Stemmer for Genindførelsen af de Jer frarevne borgerlige Friheder, for den sociale Lovgivning, for de arbejdende Klassers Fordringer.

Proletariatet i de neutrale Lande maa hjælpe Socialisterne i de krigsførende Stater i deres svære Kamp og af alle Kræfter modsætte sig en videre Udbredelse af Krigen.

Socialisterne i alle Lande maa handle i Overensstemmelse med de internationale Kongressers Beslutninger, som gør det til en Pligt for Arbejderklassen at gøre alle Anstrengelser for at fremtvinge en hurtig Afslutning paa Krigen.

Udøv det haardeste Tryk paa Eders Rigsdagsmænd, Eders Parlamenter og Eders Regeringer.

Kræv af de socialistiske Partiers Repræsentanter, at de øjeblikkelig ophører med enhver Understøttelse af Regeringernes Krigspolitik. Kræv af de socialistiske Rigsdagsmænd, at de fra nu af stemmer mod alle Krigsbevillinger.

Virk med alle til Raadighed staaende Midler for en hurtig Afslutning paa Menneskeslagteriet!

Øjeblikkelig Vaabenhvile — lad det være Jert Løsen! Op til Kamp, I Folk, som man ruinerer og dræber!

Mod! Tænk paa, at I er Flertallet og, om I vil, kan være Magten.

Regeringerne skal vide, at Hadet imod Krigen og Viljen til social Gengældelse vokser i alle Lande, og da skal Folkefredens Time nærme sig.

Ned med Krigen! Leve Freden, den øjeblikkelige Fred, uden Annektioner! Leve den internationale Socialisme!

DEN ANDEN INTERNATIONALE
SOCIALISTISKE ZIMMERWALDKONFERENCE.

Fra **Socialdemokratisk Ungdomsforbunds
Forlag** (Rømersgade 22³, København K., Tele-
fon Byen 5413) faas:

Fire Aars Kamp

**Socialdemokratisk Ungdomsforbund
under Verdenakrigen.**

Pjecens Titel viser dens Indhold. Med Rette
bærer den Mottoet: Hvor før vi stod, endnu vi
staar!

15 Øre.

Kongedømmet af Guds Naade

Af **Harald Jensen**.

Et bidende, skarpt og klart Stridsskrift mod
Samfundsejemets Blindtarm: det arvelige
Monarki.

35 Øre.

Krig mod Krigen

Af **J. P. Sundbo.**

Ungdommen og Militarismen. Almindelig Vær-
nepligt. Socialdemokratiet og Krigen. Krigen
sande Aarsag. Fædrelandet. Danmarks Afrust-
ning.

25 Øre.

Socialdemokratiet og Parlamentarismen

Af **Parvus.**

Proletariatet og Bourgeoisiet. Socialdemokra-
tiets parlamentariske Taktik. Politiske Lokke-
fugle — socialistiske Ministre. Interessekampen
og Parlamentets Afmagt.

15 Øre.

Ungdom under rødt Flag

Festskrift.

Den socialistiske Ungdomsbevægelses Historie
fra 1870 og til vore Dage.

50 Øre.

Præsteskab og Videnskab

Af **Sigv. Hellberg.**

Præsteskabets Opstaelse. Religiøsitet og viden-
skabeligt Livssyn. Kirkens Kamp mod Frem-
skridtet. Vane-Kristendom. Ud af Statskirken.

15 Øre.

Videnskaben og Arbejderbevægelsen

af **K. K. Steincke.**

Hvad er Videnskab? Dens Begrænsning —
Arbejderbevægelsens Forhold til Videnskaben.

15 Øre.